

Jaarverslag 2023

College van Medisch Immunologen van de Nederlandse Vereniging van Immunologie

Het College van Medisch Immunologen behartigt de belangen van het vakgebied medische immunologie in de gezondheidszorg om voor patiënten met ziekten waarbij het immuunsysteem is betrokken en/of waarbij immuunmodulerende therapie wordt toegepast en bij patiënten die een stamcel- en orgaantransplantatie ondergaan, een optimale medische behandeling mogelijk te maken middels optimale diagnostiek en consultatie.

Bestuur: Prof. D. Hamann, voorzitter; Prof. A.W. Langerak, secretaris; dr. D. L. Roelen penningmeester, dr. C.A. Koelman, lid. Eind 2023 telt het CMI 51 actieve laboratoriumspecialisten medische immunologie (registerleden) 19 niet-registerleden en zijn er landelijk 9 medisch immunologen in opleiding.

De landelijke zorgsector en bijbehorende laboratoriumwereld blijven volop in beweging. Marktwerking, kwaliteitsdenken en accreditatie, nieuwe regelgeving rondom in vitro diagnostica (IVDR), Europese erkenning en financiering hebben hoge prioriteit en bepalen mede het landschap van de laboratoriumdiagnostiek. Dit vraagt van de laboratoriumspecialisten een pro-actieve houding en sterke organisatie.

De belangrijkste activiteiten van het CMI in 2023 waren:

Positionering / professionalisering:

- Project Samen sterker gestart om te komen tot vergaande samenwerking van CMI en NVKC. Projectorganisatie bestaat uit een stuurgroep en een viertal projectgroepen,
- Actieve participatie vanuit de leden in diverse landelijke en internationale besturen en commissies.
- Opstellen reglement voor beroepsvisitatie en eerste visitatie uitgevoerd

Wetenschap:

- Het CMI geeft jaarlijks mede vorm aan de sessie "Medische immunologie / Klinische immunologie" tijdens het NVVI jaarcongres
- CMI leden participeren actief in de PR- en programma commissie van het jaarcongres
- Jo Kerckhaert CMI wetenschapsprijs 2023 uitgereikt tijdens het 4e CMI symposium aan dr. Stefan Nierkens (UMC Utrecht)

Nascholing:

- 4^e CMI symposium 'Couleur Locale In Bourgondische Stijl' Orgaanbetrokkenheid in immuun-gemedieerde ziekten georganiseerd door regio Zuid
- HLA Educatiedag (organisatie MUMC⁺)

Commissies:

Input commissies bij CMI jaarverslag 2023

Commissie van auditoren (CVA)

- De CVA bestaat uit 15 leden en is in maart en oktober 2023 bijeen gekomen. Alle leden zijn actief als RvA technical assessor (TA) voor ISO 15189 op het vakgebied medische immunologie en voeren meerdere keren per jaar audits uit. Twee leden hebben aangegeven dat zij de CVA willen verlaten.
- De voorzitter van de CVA is tevens lid van ISO 15189 begeleidingscommissie. In deze commissie hebben leden van de verschillende beroepsverenigingen in het veld van medische laboratoria zitting. Er wordt met de RvA informatie uitgewisseld over de implementatie en toetsing op de ISO 15189 norm. In dit gremium kan invloed worden uitgeoefend over de wijze van toetsen en implementatie van nieuwe afspraken. Ook is het een link naar de IVD normcommissie van de NEN. Nieuwe ontwikkelingen toetst de voorzitter binnen de CVA vergaderingen.
- In de vergaderingen van de CVA wordt de tijd genomen om ervaringen uit het auditveld met elkaar uit te wisselen, met als doel: 1) van elkaar te leren; 2) knelpunten te identificeren en (indien nodig in samenspraak met de RvA) op te lossen; 3) te “harmoniseren”.
- Daarnaast worden in de vergadering zaken besproken die relateren aan het werk als auditor, de samenwerking met de RvA en de ISO 15189 norm. Een korte samenvatting van hetgeen in 2023 is gepasseerd:
 - Vanuit de ISO 15189 begeleidingscommissie werd gewerkt aan verdere harmonisatie van de flexibele scopes tussen de verschillende beroepsverenigingen. Besloten is dit on-hold te zetten tot er meer duidelijkheid is over het Project Samen Sterker
 - Wanneer een niet-medisch immunologisch laboratorium een scope element van de immunologie scope accreditatie aanvraagt is de inbedding van de technische werkzaamheden en personeel (let op competenties en scholing) punt van aandacht bij de beoordeling. Wanneer er van externe expertise (een medisch immunoloog van een ander laboratorium) gebruik wordt gemaakt moet er daarnaast een SLA of DVO zijn, waarin is vastgelegd hoe de aanwezigheid van de vereiste expertise in het laboratorium is geborgd. Dit aspect wordt minimaal eenmaal in de cyclus beoordeeld door een TA van het ‘geleende’ werkveld.
 - In de ISO 15189 begeleidingscommissie is besproken dat de RvA ook analisten wil gaan werven om te auditten. De CvA is hier niet voor, met als reden dat de kwaliteit van het laboratorium onderdeel is van de professie. We verwachten daarom dat ieder immunologisch centrum een auditor levert (voor de kleinere centra misschien niet continue). Met de nieuwe risico gestuurde iso-15189-2022 voorzien wij meer grijze gebieden bij het auditen – het lijkt ons beter als dat (in eerste instantie) door immunologen wordt geaudit.
 - Er zijn afspraken gemaakt hoe om te gaan met geschillen waarbij de RvA vakinhoudelijke input nodig heeft. De RvA benadert hiervoor hun contactpersoon (voorzitter CvA). Deze heeft kennis wie auditee en auditor is. Voorzitter selecteert 3 auditoren met juiste competentie Niet uit centrum auditee, niet uit centrum auditor om het geschil te beoordelen.

Commissie Opleiding en Registratie (COR)

- De COR telde in 2023 acht leden, zijnde zes medisch immunologen, een medisch immunoloog in opleiding en een internist-allergoloog/klinisch immunoloog. Laatstgenoemde is dit jaar als nieuw lid toegetreden, ter representatie vanuit de NVvAKI. Er is een vacature voor een 9e lid (medisch immunoloog/opleider).
- Er waren in totaal twaalf medisch immunologen in opleiding, waarvan twee hun opleiding dit jaar succesvol beëindigd hebben en drie gestart zijn met hun opleiding. Na een succesvolle opleidingsvisite is de erkenning van de opleiding Laboratoriumspecialist Medische Immunologie binnen de opleidingseenheid Amsterdam AUMC&Sanquin voor vijf jaar verlengd. De opleidingseenheid Rotterdam-Delft is in 2023 uitgebreid na erkenning van het opleidingsinstituut

Tilburg-Goes. In Nederland waren in 2023 zes opleidingseenheden actief. In totaal hebben twaalf praktiserende medisch immunologen in 2023 hun herregistratie behaald.

- Vanwege het gebruik van het VREST ePortfolio en bijbehorend examentool voor medisch immunologen in opleiding zijn de examenprocedures in 2023 enigszins aangepast. Tevens is aandacht besteed aan het verder ontwikkelen van de handleiding van het ePortfolio. Voorts is een nieuwe procedure opgenomen in de opleidingseisen en in de herregistratie aangaande het weer registreren van een niet-praktiserend laboratoriumspecialist medische immunologie na verlopen registratie.
- In 2023 is het 'Samen sterker' traject met de NVKC opgestart, met een fusie van de beide beroepsverenigingen als hoofddoel. De COR heeft hierin een belangrijke rol gekregen bij het uitwerken van het uitstroomprofiel van een gezamenlijke opleiding CMI-NVKC.
- Na bijdrage in 2022 aan het tot stand komen van reglement en procedure van de CMI beroepsvisiting, is representatie vanuit de COR in de bijbehorende commissie in 2023 beëindigd.
- Tot slot is de COR eind 2023 gezellig samen uit eten geweest ter ere en afscheid van een aantal vertrokken COR leden.

Commissie Beroepsvisiting

- In 2022 heeft de commissie beroepsvisiting alle documentatie voor de beroepsvisiting afgerond en op de CMI website geplaatst. Eind 2022 is er een proefaudit gehouden in het UMC Utrecht. Op de ALV in maart 2023 is gevraagd aan laboratoria om zich aan te melden voor de beroepsvisiting. Eind 2023 waren er echter nog geen aanmeldingen binnen en is besloten om laboratoria in willekeurige volgorde in te plannen. In 2024 zal officieel gestart worden met het uitvoeren van de beroepsvisitingen. De planning is om 4 laboratoria per jaar te visiteren.
- Marco Schreurs is in 2023 gestopt als lid van de commissie beroepsvisiting. Naast de overgebleven drie leden van de commissie beroepsvisiting hebben drie medisch immunologen zich aangemeld om auditor voor de beroepsvisiting te worden (Dave Roelen, Liesbeth Bakker en Adriaan van Beek).

Commissie Validatie

Binnen de Commissie Validatie hebben een tweetal activiteiten plaatsgevonden op het gebied van blottesten:

- Er was veel belangstelling om de anti-HMGCR op de myositisblot van Euroimmun gezamenlijk te valideren, maar deze validatie heeft niet plaatsgevonden omdat er al een validatie was uitgevoerd en het betreffende lab bereid was de resultaten op aanvraag te delen.
- Op het gebied van de leverblot van Euroimmun met F-actine is een werkgroep actief, maar is er nog geen validatieplan ingediend bij de commissie.

Commissie Richtlijnen

Onderstaand de richtlijnen die in 2023 de revue zijn gepasseerd:

- Uitnodiging autorisatiefase Richtlijn Coeliakie en glutengerelateerde aandoeningen
- Uitnodiging autorisatiefase Richtlijn HLA-DQ typering in coeliakie diagnostiek
- Uitnodiging Commentaarfase conceptrichtlijn Myositis

Commissie Joos Kerckhaert Award (JKA)

- De commissie heeft voor de tweede keer de JK Award uitgereikt.
- Sinds dit jaar is niet alleen zelf aanmelden mogelijk, maar ook aanmelden door anderen. Toch is het aantal aanmeldingen nog vrij laag. Er zal in komende jaren vlak voor de deadline nog een herinnering worden gestuurd om de aanmeldingen op te hogen.

Commissie Medisch immunologen in opleiding (MI i.o.)

Er zijn twee MI i.o. opleidingsmiddagen georganiseerd, te weten in het Groningen (mei 2023) en in Amsterdam (oktober 2023)

Commissie Management cursus laboratorium specialisten i.o.

In 2023 is zowel in het voorjaar als in het najaar een cursus georganiseerd ivm het grote aantal aanmeldingen. Er waren een paar nieuwe docenten en dat ging goed. In 2024 wordt één cursus georganiseerd, in het najaar.

HLA-Werkgroep Nederland (HLA-WN)

In 2023 is de HLA-WN twee keer bij elkaar gekomen, op 20 april en 8 november. De belangrijke onderwerpen in 2023 waren:

- Het jaarlijkse European Federation for Immunogenetics congres vond plaats in Nantes (Frankrijk).
- De jaarlijkse NTV-HLA educatiedag vond op 9 november plaats in Maastricht met zowel plenaire als parallel sessies. Casuïstiek over nier- en stamceltransplantatie is aan bod gekomen. Nieuwe technieken zoals regeneratieve geneeskunde als CAR-T immuuntherapie zijn gepresenteerd. Tijdens de parallel sessies kon gekozen worden uit technieken in de dienst, going green in the lab, ESHI & ETHIQ diploma en een rondleiding door MERLN lab.
- Eurotransplant heeft afgelopen jaar de virtuele kruisproef inclusief het elektronisch uploaden van de donor HLA typering geëffectueerd. Eurotransplant is tevens gestart met het mogelijk maken van Imlifidase behandeling voor hoog geïmmuniseerde patiënten
- De HLA-coeliakie richtlijn met als titel 'Wat is de plaatsbepaling van de HLA-DQ typering in de diagnostiek van coeliakie?' is in het najaar van 2023 gepubliceerd op de richtlijndatabase van de Federatie Medisch Specialisten.
- In 2023 is de HOVON-HLA werkgroep verder gegaan aan de revisie van de aanbeveling selectie gematchte, onverwante stamceldonoren en gestart met de revisie van de aanbeveling selectie haplo-identieke stamceldonoren.
- In 2023 is verder gegaan met het schrijven van een volledig herziene versie van de Nationale Richtlijnen voor Histocompatibiliteitsonderzoek bij Orgaantransplantatie mbt de niertransplantaties.

SKML-HIM

- Alle rondzendingen lopen goed, er waren geen grote problemen.
- Het wordt wel steeds moeilijker om voldoende materiaal te verzamelen voor de rondzendingen. Daarom zijn we aan het kijken naar oplossingen zoals minder monsters per rondzendingen, een lagere frequentie van de rondzending of het rondsturen van beeldmateriaal.
- I.v.m. het vertrek van Marco Schreurs bij het Erasmus MC is Sharon Veenbergen de nieuwe coördinator van de rondzendingen Reuma en Collageen geworden.
- De rondzending plasma-eiwitten is als eerste HIM rondzending geaccrediteerd (ISO 17043). In 2024 gaan we proberen om nog meer HIM rondzendingen geaccrediteerd te krijgen.
- De interlaboratorium rondzending PLA2R antistoffen is omgezet naar een officiële SKML rondzending, inclusief inrichting in QBase. De interlaboratorium rondzending sclerodermie antistoffen staat voor 2024 op de planning voor omzetting naar een officiële SKML rondzending.
- Op 16-02-2023 vond de SKML-HIM nabespreking plaats in Ede. Tijdens deze nabespreking werden de rondzendingen Coeliakie, Diabetes, Huid, Schildklier, Maag, Lever, Nier en Fosfolipase A2 receptor antistoffen besproken. Daarnaast waren er enkele inhoudelijke verhalen. De nabespreking werd georganiseerd door Liesbeth Bakker en Pieter van der Pol.

SKML-IMCD

Over het jaar 2023 geen bijzonderheden.

Afgesproken is dat in 2024/2025 de regio Utrecht verantwoordelijk zal zijn voor de rondzendmaterialen. En verder wordt Michiel Heron de nieuwe voorzitter van het IMCD bestuur (en treedt daarmee af als penningmeester).

Websiteredactie

Ook in 2023 is de CMI website <https://medischeimmunologie.nl/> zo accuraat mogelijk up-to-date gehouden door de webredactie. Beschikbare mogelijkheden voor na- en bijscholing werden per omgaande opgenomen in de agenda, toegekende CMI accreditatiepunten werden opgenomen in het overzicht geaccrediteerde nascholing, beschikbare vacatures voor medisch immunologen (i.o.) werden vermeld op de home page en diverse noemenswaardige nieuwsitems werden gepubliceerd. Voors werden waar nodig samenstellingen van CMI commissies en werkgroepen, richtlijnen en andere documenten aangepast. Tot slot heeft de website de benodigde periodieke updates ondergaan ten behoeve van verbeterde veiligheid, bescherming persoonlijke gegevens en content management.

Financiën:

Het CMI heeft het boekjaar september 2022 t/m september 2023 met een positief saldo afgesloten en staat er financieel gezond voor.